

Posudek na rigorózní práci

Název rigorózní práce:	Vzdělávání dětí s autistickými poruchami se zaměřením na komunikaci
Autor práce:	Mgr. Yveta Pecháčková
Konzultant:	PhDr. Iva Strnadová, Ph.D.

Předkládaná rigorózní práce je věnována problematice rozvoje komunikačních schopností u dětí s různými syndromy poruch autistického spektra. Rigorózní práce je logicky utříděna do šesti kapitol, k nimž je připojen závěr (str. 140), seznam literatury a přílohy. Mgr. Pecháčková bohužel vychází pouze z literatury české provenience, což je na úrovni rigorózní práce poněkud málo. Řada aktuálních výzkumných zpráv v oblasti komunikace u osob s poruchami autistického spektra není publikována v českých odborných periodikách.

Kapitola první je zaměřena na charakteristiku autismu. Vzhledem k zaměření rigorózní práce považuji kapitolu 1.1 za zbytečnou. V kapitole 1.3 by stačilo charakterizovat pouze ty syndromy, které autorka popisuje ve čtyřech kasuistikách v empirické části práce.

Kapitola druhá a kapitola třetí jsou věnovány možnostem výchovy a vzdělávání dětí s autismem. Tyto kapitoly považuji za neúměrně podrobné vzhledem ke skutečnosti, že ústředním tématem práce je rozvoj komunikace u dětí s poruchami autistického spektra.

Pozitivně hodnotím zpracování čtvrté a páté kapitoly - Mgr. Pecháčková zde čerpá z odborné literatury a zároveň reflektuje nastudované údaje na základě zkušeností z vlastní praxe.

Stěžejní část předkládané práce představuje empirická část práce, ve které si autorka mimo jiné klade za cíl zjistit, které komunikační systémy se u jednotlivých dětí osvědčily a zda jim dopomohly k rozvoji verbální komunikace. Šetření autorka provádí formou čtyř případových studií, jejichž podkladem bylo přímé a nepřímé pozorování, analýza dokumentace a kasuistiky vybraných dětí. Mgr. Pecháčková vybrala pro případové studie své žáky, které za účelem naplnění cílů své práce denně pozorovala v předem definovaných oblastech (s.84) po dobu 15 – 19 měsíců. Na příkladně zpracovaných případových studiích autorka reflektuje své zkušenosti se zvolenými komunikačními strategiemi a jejich efektivitu u jednotlivých dětí. Zpracované kasuistiky by mohly být vzorem pro obdobně zaměřené rigorózní práce.

Doporučuji, aby autorka u obhajoby vysvětlila, co má konkrétně na mysli, když na straně 95 uvádí „Bylo nutné z učebnic vybrat jen to nejpodstatnější a převést do srozumitelné formy v jazyce autisty“? Co znamená pojem „jazyk autisty“? Autorce bych v této souvislosti vytkla použití termínu „autista“ (viz také s. 41 apod.). Trendem v oblasti odborné terminologie reflektujícím změnu postoje společnosti k osobám se zdravotním postižením je již řadu let používání spojení “lidé s autismem”.

V kapitole 6.5 jsou uvedeny závěry výzkumného šetření. Autorka v této části práce hodnotí dosažení jednotlivých cílů, které si pro své výzkumné šetření vytyčila. Odpovědi prezentuje v přehledných grafech doplněných vlastním komentářem.

V závěru postrádám zformulování přínosu předkládané práce pro praxi i možné další směry výzkumného šetření v dané oblasti. **Doporučuji, aby Mgr. Pecháčková u obhajoby uvedla možnosti využití výsledků předkládaného výzkumného šetření.**

Co se formální stránky diplomové práce týče, vytkla bych autorce chybějící čísla grafů či tabulek v textu rigorózní práce (např. s.132, 133, atd.).

Doporučuji, aby Mgr. Pecháčková u obhajoby uvedla své zkušenosti s rozpoznáváním emocí podle výrazu tváře u osob s Aspergerovým syndromem. Například Miyahara a kol. (2007) ve výsledcích studie uvádí, že postižení v oblasti rozeznání emocí vyjádřené výrazem tváře nebylo u osob s Aspergerovým syndromem v porovnání s kontrolní skupinou potvrzeno ani z hlediska rychlosti, ani přesnosti. Má autorka ze své praxe podobné zkušenosti?

Závěr

Rigorózní práci i přes uvedené nedostatky **doporučuji** k obhajobě.

V Praze, dne 22. 10. 2009

PhDr. Iva Strnadová, PhD.